

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 24.06.2022 - 408
Karar Tarih ve no : 24.06.2022 - 10797

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi, mülkiyeti Odunpazarı Belediyesi'ne ait, 12932 ada, 1 parselde yer alan Hoca Müftü (Buyur Efendim) Çeşmesi'nin tescil edilmesi konusunun değerlendirilmesine ilişkin; Özel Etkin Koleji'nin 10.02.2022 tarihli yazısı ve ekleri, kurum görüşlerinin talep edildiği Kurul Müdürlüğünün 18.02.2022 tarih, 2212756 sayılı yazısı, Odunpazarı Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğünün 16.03.2022 tarih, 41336 sayılı yazısı ve ekleri, Eskişehir Valiliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 18.03.2022 tarih ve 3156428 sayılı yazısı ve eki, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığının 08.04.2022 tarih, 55375 sayılı yazısı ve ekleri, Kurul Müdürlüğünün 23.05.2022 tarih, 2527473 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 03.06.2022 tarih 257443 sayılı yazısı eki 31.05.2022 tarihli uzman raporu, kurum görüşlerinin iletildiği yazılar, 22.06.2022 tarih, 1459405 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi, mülkiyeti Odunpazarı Belediyesi'ne ait, tapunun 12932 ada, 1 parselinde kayıtlı, Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde yer alan Hoca Müftü (Buyur Efendim) Çeşmesi'nin mimari detayları ve tarihi değeri ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermesi nedeniyle 2863 sayılı Kanun kapsamında Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "II. (İki) Grup" olarak belirlenmesine; Çeşmeye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, tescilli taşınmaz ve sit sınırları içerisinde 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU				HARİTA NO:
İLİ :Eskişehir	İLÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Paşa		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO: Arif Bey Sk	KADASTRO PAFTA:	ADA:12932	PARSEL:1	11. Grup	ÇEVRESEL:
ADI: Hoca Müftü (Buyur Efendim) Çeşmesi	YAPTIRAN: Buyur Evet Efendim	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Geç Dönem Osmanlı		
	YAPIM TARİHİ: 1925	KİTABE: Onarım 1945	VAKFİYE:		

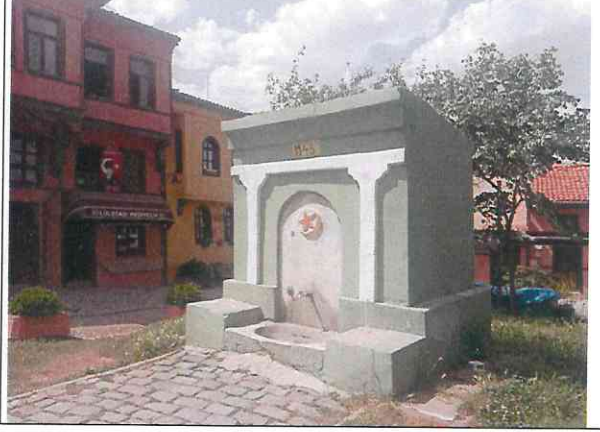
GENEL TANIM: Dikdörtgen planlı olan çeşmenin aynalık kısmı yuvarlak kemerli bir niş içerisinde olup, aynalık kısmının üzerinde kabartma şeklinde ay yıldız motifleri dikkat çekicidir.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAP	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK İZİ VAR ÖNEMLİ
B ORTA		B		B		B		B		B		B	
C ENA		C		C		C		C		C		C	

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi Arif Bey Sokak 12932 ada 1 parselde yer alan Çeşme Anadolu Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü hocalarından Prof. Dr. Erol Altınşapan'ın Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yayınlanan Odunpazarı Mahalle Çeşmeleri isimli makalesinde de yerini almış ve Hoca Müftü (Buyur Efendim) Çeşmesi olarak isimlendirilmiştir. Söz konusu çalışmada, çeşmenin Hoca Müftü Sokak Meydanında bulunduğu, 1925 tarihinde inşa edildiği, (Mahalle sakinlerinden 1926 doğumlu Emin Yenersoy'dan alınan bilgi ile) Buyur Evet Efendim adlı bir Yaver tarafından yaptırıldığı, gösterilebileceği, dikdörtgen planlı olan çeşmenin aynalık kısmı yuvarlak kemerli bir niş içerisine alındığı, iki su oluğu bulunan çeşmenin aynalık kısmının üzerinde kabartma şeklinde ay yıldız motifleri bulunduğu, ay yıldız formundan çeşmenin, 1936 yılında kabul edilen bayrak kanunundan önce inşa edildiğinin anlaşıldığı, aynalık kısmının dıştan tuğla örgülü iki sütunceye oturduğu, yalağının dikdörtgen prizma biçimli oyma bir taşın yapıldığı, üstü saçak biçiminde dışa taşkın beton sıva ile örtülü olduğu belirtilmektedir. Çeşmenin su deposunun arka tarafında bulunduğu, saçak altında kare bir pencere bulunduğu, su deposunun içten tuğla örgülü tonozlu bir örtüye sahip olduğunun anlaşıldığı aktarılmaktadır. Çeşmenin ön yüzünde dışa taşkın beyaz renkli iki adet sütun formu verilmiş çıkıntı veren destekler üstte enlemesine düz kalın bir silmeyi taşımaktadır. Saçağı dışa taşkın bir çıkıntı şeklinde verilmiştir. Ay yıldız motifinden başka bir süsleme bulunmamaktadır. Çeşmede yer alan ay yıldız motifinden 1936 tarihli Bayrak Kanunundan önce yapıldığı, dolayısıyla inşa tarihinin çeşmenin üzerinde yazılı olan 1945 tarihinin doğru olmadığı, 1925 tarihinin daha doğru olabileceği, 1945 tarihinin de onarım tarihi olabileceği tarafımızca değerlendirilmektedir.

1925 tarihinde Buyur Evet Efendim isimli bir yaver tarafından inşa ettirildiği belirtilen çeşme, mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir eserdir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile söz konusu çeşmenin kültür varlığı olduğu tarafımızca değerlendirilmekte ve tescile önerilmektedir.

ORJİNAL KULLANIM :

Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIM

Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Begüm AKBABA BALCILAR
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:	KONTROL EDEN:
RAPOR	KURUL KARARLARI:
FOTOĞRAF	
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	REVİZYON:
KROKİ	KURUL ONAYI:
KİTABE	
VAKFİYE	

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
24.06.2022 GÜN, 10797.SAYILI KARARI EKİDİR.

ASLI GİBİDİR
Rahime KARAOĞLU MURAT
Bölge Kurulu Müdür V.